

Ročník: 94
číslo: 37
14. září 2014
Cena: 8 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

O ŠKOLÁCH A VZDĚLÁNÍ

Sbor Lukášek při ZŠ a MŠ MUDr. Emílie Lukášové v Ostravě-Hrabůvce při Noci kostelů. Foto: David Vašek

EDITORIAL

Milí čtenáři, aktuální číslo pojednává o dětech a mládeži, jejich vzdělávání a výchově. Ale není tomu vlastně i naopak, neučí i děti nás? „Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského,“ říká Ježíš v Matoušově evangeliu. Co se tedy dá od dětí odporovat? Dítě se dokáže zaujmout tím, co právě dělá. Zapomene při tom na svět – prostor a jeho soupevníka – čas. A co je hlavní – myslí zaujatě na předmět zájmu, a ne na sebe. Zejména malé děti časoprostor prakticky nevnímají – upadnou, začnou plakat a za chvíli se už zase smějí. Co bylo a co na ně čeká za rohem a zítra, není důležité. Není zde návod pro nás, dospělé, jak pomínout křivdy, zásluhy, úspěchy, neúspěchy i starosti a přestat se jejich prostřednictvím zabývat především sami sebou? Dítě je dlouho neschopné postarat se o sebe, a tak je v závislosti na pomoci z vnějšku. Obrací se na ni s důvěrou, která je, když je to pro ně prospěšné, vyslyšena, a kterou si my dospělí, spoléhající často marně jen na vlastní síly, ani neuvědomujeme. Dítě se rozhoduje intuitivně a citově. Často ale vyhodnotí situaci nebo lidi okolo lépe než my, dospělí, ovládaní, zvláště v naší době, jednostranným diktačem rozumu. S nepřítomností kalkulace souvisí i bezelstnost nejmenších dětí. Dítě si nedělá starosti, aniž kdy četlo Ježíšovy výroky o nebeském ptactvu, které nemusí sít, a kráse polních lilií, které nemusí příst. Dítě je také vášnivě zvědavé, všemu otevřené, radostné a neúporně činné. Ty úplně nejmenší děti nemají přebujelé potřeby a touhu vlastnit a... a tak dále. Kdo by to ale byl řekl, že stát se v dospělosti, obohacen o nepochybný přínos rozumu, majetku, postavení a zkušeností, opět dítětem – snad, možná o spirálku výš – bude tak zatraceně těžké? Ježíš uvádí své výroky různě, například „Kdo má uši k slyšení...“ nebo právě „Amen, pravím vám...“. A k tomu v případě výroku o dětech ještě s negativním vymezením „nebudete-li...“ = „nevejdete...“. Zkrátka máme před sebou jednu z nejdůležitějších instrukcí Pána Ježíše, kterou snad lze chápat jako „můžete plnit, co chcete, ale nebudete-li jako děti...“ NA

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Ekumenická bohoslužba v Lenešicích

46. výročí události ze srpna 1968 v tehdejší Československu si naše náboženská obec připomněla ekumenickou bohoslužbou slova, kterou jsme slavili 21. 8. s římskokatolickou farností v Lenešicích u Loun v kostele sv. Šimona a sv. Judy. Byla to naše první společná bohoslužba, přestože jsme se s některými lenešickými farníky již v minulosti setkávali v souvislosti s opravami Husovy zvonice, kterou naše církev v této obci vlastní, a také při husovských bohoslužbách 6. července. Naše obavy z malé účasti věřících rozptýlilo poměrně početné shromáždění, které se postupně v lenešickém, ještě ne zcela opraveném kostele sešlo. Bohoslužba, již vedli P. Rudolf Prey a sestra farářka Helena Smolová, byla zaměřena jednak do minulosti připomínkou srpnových událostí z r. 1968, ale zároveň jsme při ní jak v promluvách, které proslovili oba duchovní, tak v přímluvných mod-

litbách mysleli na náš současný svět, na místa nepokojů a válek, na země, v nichž lidé ani dnes nemohou svobodně vyznávat svou náboženskou víru a jsou pronásledováni pro své náboženské nebo politické přesvědčení. Na četbě textů Písma sv. se podíleli laici z římskokatolické farnosti, na elektrické varhany doprovázela zpěv místní paní varhanice. Bohoslužba byla opravdu společným slavením dvou církví, jejichž věřící se sešli, aby tak dali najevo svou touhu po jednotné službě a svědectví víry ve společnosti, která k přítomnosti a činnosti církvi přistupuje mnohdy s nedůvěrou a předsudky. Neformální setkání na faře, rozhovory a zpěv byly příjemným zakončením bohoslužby. Sestra farářka vyslovila poděkování otci Rudolfovi, že umožnil toto setkání, za laskavé přijetí i pohostinnost a vyjádřila naději, že naše setkávání a spolupráce bude i v budoucnu pokračovat.

Helena Smolová

Nazaretské Putování s oslem 2014

Tento putovní tábor pro lidi s handicapem proběhl už po šestnácté. V poslední době střídáme jen dvě místa jeho konání: pension Vyhlička v obci Lutová na Třeboňsku a tábořiště Jedličkova ústavu v Bukové poblíž Trhových Svinů. Letos jsme byli na tábořišti v přírodě, kde kromě chatky je i dobře vybavená kuchyně a také sociální zařízení je uzpůsobeno pobytu vozíčkářů. Stejně tak jídelna, kde se odehrávala setkávání nejen třikrát denně u jídla, ale také ranní i večerní zamyšlení nad biblickými texty z Hesel Jednoty bratrské. Také jsme si tam promítali fotky z minulých putování a filmy – to když odpoledne přišlo. Každý den jsme vyráželi na túru, když jsme předtím museli vždy alespoň několik set metrů překonat auty kvůli rozbitým cestám. S osmi vozíčky jsme dorazili do Žumberku, na Hrádek do Martinského mlýna i ke stáčírně Dobrá Voda. Do Trocnova či Terčina údolí jsme však museli jet auty. Pěší putování jihočeskou krajinou s vozíčky, které tlačí dobrovolníci, stejně jako asistence nevidomých má jednu velkou výhodu. Tvoří se nahodilě dvojice a to je vždy příležitost k rozhovoru. Je tak možnost poznat tráble i radosti handicapovaných a přitom obohacení bývá oboustranné. Stejně tak je tomu při stolování,

sezení u táborových ohňů nebo jen tak při relaxaci u odpolední kávy. Členové týmu mají pak možnost nově si uspořádat svůj žebříček hodnot – to když vidí, jaké úsilí musí postižení lidé vyvinout na věci, které se nám zdají úplně obyčejné. Od ranního vstávání, mytí, jídla, až po sprchování či ukládání ke spánku. Na Putování 2014 nám opět pomáhali lidé nejrůznějších profesí: studenti, administrativní pracovníci, železničář, policista, makléř, lékařka, ošetřovatelka, knihovnice... Většinou s námi nejeli poprvé, ale i dva úplně noví dobrovolníci se vbrzku stali platnými členy týmu. Týmu, který pracoval bez velkého organizování, naprosto spontánně a přirozeně. Vzpomněl jsem si nyní, když píšu tento článek, na slova z epistolky Římanům: „Kdo se stará o trpící, ať pomáhá s radostí“ (12,8). Myslím, že se nám to po celý týden na tomto táboře pro handicapované lidi dařilo.

A co ten bájný osel? Nikdy s námi neputoval a už asi ani nebude. Jen na každém „Putování“ dostane každý jednoho oslíka na památku. Jednou na hrnku, jednou na struhadle na česnek, jindy na šátku...

Nu a letos na medailonku. To aby nám připomínal krásné a radostné chvíle společně prožité v srpnu Léta Páně 2014. (fil)

NAD PÍSMEM

BĚH NA DLOUHOU TRÁŤ MT 18,21-35

V dnešním evangeliu Ježíš ukazuje, co na naší duchovní, „nebeské“ cestě životem zpět k Bohu znamená odpouštět. Všichni se k němu ze světa smrti při zapomnění na jednotu s ním, ze světa poznání dobrého a zlého, ze světa plného posuzování jako dospělé děti, poučené z chyb, vracíme – laskaví, milující, moudří, rozumějící, odpouštějící a podporující naše bližní tak jako Bůh nás.

Král v podobnosti (Bůh) si vyžádal účty od služebníků (nás lidí, vzájemně si jako děti Boží sloužících). Ukázalo se, že jeden mu dluží tisíce hřiven. Podobně jako v podobnosti o „nepoctivém správci“, kde místo hmotného majetku jde o správu celých našich životů darovaných od Boha, můžeme vnímat, že v dnešním podobnosti o „nemilosrdném-necitelném služebníkovi“ jde o náhradu až nepředstavitelné hromady jiné „energie“ než peněz. Naše nerovnováha může ovlivňovat i ty, se kterými jsme spojeni, i proto rodina měla nějak pomoci. Nato služebník v pokání prosil ještě o strpení, pán se ustrnul a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, chytil svého vlastního dlužníka za krk a plný hněvu na něj křičel, aby mu ten

relativně malý dluh – a už víme, že nešlo o peníze – splatil.

„Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru.“ (Mt 18,35)

Od Boha dostáváme zaslíbené milosrdenství a odpuštění. Proč se tedy ten král nakonec rozhněval, stejně jako ten služebník na svého dlužníka, a dal toho služebníka do vězení, katům, mučitelům – aby svůj dluh splatil utrpěním? V Ježíšových slovech o jednání nebeského Otce můžeme vnímat Hospodinův řád tohoto světa, vedoucí nás k lásce, porozumění a nápravě. A my, jako součást tohoto řádu, co držíme ve svých myslích a sytíme energií, to působí v našich životech k dobrému nebo zlému – tím tvoříme svůj život. Držením se v emocích neodpuštění si škodíme a s dalšími takovými služebníky spoluvytváříme znovu podobné situace a zůstáváme tak v našem vlastním vězení. A po opakovaném vyhýbání se bývá potřeba, aby nás to už pořádně zabolalo, abychom se už konečně rozhodli, byli ochotni potřebné změnit, staré dát-opustit pro to lepší (co až pak může přijít). Tehdy se duši uleví.

Odpustit pro naši duši neznamená v první řadě odpouštění někomu, vyslovení slov odpouštění – toho ani nebyváme hned tak schopni. A takovými myšlenkami bychom přes ono vyslovení mohli v zůstávající a vracející se bolesti rychle upadnout do očí zavírajících pocitů nadřazenosti, že jsme lepší, dokonalejší, nebo do pocitů moci trestat „viníka“ nějakým odplácením a do koloběhu dalších podobných pocitů.

**Děje se přesně to,
co se má dít.
Odpouštějme.**

Ani Pán Ježíš na kříži zřejmě neřekl: „Odpouštím vám,“ ale jako jeho slova v Písmu čteme: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ (L 23,34) Jde o puštění, uvolnění našich emocí ohledně toho, co se stalo (to neznamená, že na to zapomeneme), spolu s porozuměním, proč se to stalo (znovunabytí pocitu, a tak možností volby), co naprosto potřebného nám to na cestě našim životem přišlo říct. A pak se na sebe a tomu druhému v nastalém klidu podívat do očí například se slovy: „Aha, už mi to došlo, při tom ti není co odpouštět. Ve skutečnosti ti děkuji.“ A uklonit se. V případě Pána Ježíše už nešlo o to, aby mu ještě něco došlo, on pro nás jen dále naplňoval svá slova učedníkům o úplném odpuštění: „Milujte své nepřátele. Dobře činite těm, kteří vás nenávidí. Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují.“ (L 6,27) Když je náš „dům“ postavený na skále hluboké víry v Boha a všeho s tím spojeného, nic jím nadlouho nezatrese. Kdybychom stáli na písku, mohli bychom se rychle propadnout do smutku, pocitu zranění, hněvu nebo dalších negativních reakcí vůči druhým. Buďme na skále a ponese nám to lásku, mír a radost. Na Petrovu otázku Pán Ježíš odpovídá, že máme odpouštět sedmdesát sedmdkrát, což znamená vždy, neustále. Dokud neodpustíme úplně vše, není žádný konečný bod. Kdykoli se jako další výzva může objevit něco, na co bychom mohli zareagovat negativním způsobem, něco, čemu je potřeba čelit, projít to a odpustit.

František Erben

Z kazatelského plánu

Čtrnáctá neděle po svatém Duchu

Zaradoval jsem se, když mi řekli: Půjdem do Hospodinova domu! Kéž je na tvých valech pokoj, kéž se tvé paláce těší klidu! ŽALM 122,1-7

První čtení z Písma: Genesis 50,15-21

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V):

1. Aby upevňoval naši vůli a přivedl nás k vítězství nad našimi lidskými slabostmi, modleme se k Hospodinu.
2. Aby nám dal sílu vzdát se všeho, co brání Krista následovat a jeho zákon zachovávat, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku, Hospodine, tvůj Duch všechno řídí, dej, ať vládne i našim srdcím! Osviť nás, Bože, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Římanům 14,1-12

Evangelium: Matouš 18,21-35

Verše k obětování: Exodus 24,4.5

Verš k požehnání: Žalm 36,8

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, děkujeme ti za dar věčného života, jehož příslib jsme přijali v tajemství chleba a kalicha. Dej, ať jsme i nadále hodni mít na těchto svatých darech účast! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána, Amen.

Vhodné písně: 8, 60, 63, 82, 83, 147, 148, 173, 1873, 306

KATECHETICKÝ ÚKOL CÍRKVE DNES

Začátek školního roku je pro nás připomínkou úkolu daného církvi vyučovat. A to jak ve vlastním prostředí našich far a sborů formou vedení skupiny dětí a mládeže nebo biblického vzdělávání dospělých, tak i v prostředí škol nejrůznějšího typu.

Obor katechetiky a náboženské pedagogiky má v naší církvi značnou tradici. Zejména v počátečním období byl na výchovu a vyučování mladé generace kladen velký důraz. Karel Farský byl jak duchovní osobností, tak i zkušeným pedagogem. Výchovným otázkám se odborně věnoval doc. Rudolf Urban a výuce náboženství ve školách Jaroslav Habr (Halbhuber). Práci nedělních škol v náboženských obcích rozvíjel pozoruhodným způsobem prof. Rudolf Horský. Řadu publikací, metodických pomůcek a materiálů vytvořila prof. Jiřina Kubíková. Mojí zkušeností, kterou jsem získal při nastoupení do duchovní správy v náboženských obcích, je, že mnozí aktivní členové naší církve ze starší generace právě v mládí prošli výukou náboženství ve škole, když to tehdy ještě bylo možné a běžné. Církve se jim v jejich dětství věnovala a tento prožitek se v nich uložil na celý život. V rozhovorech mně sdělovali vzpomínky na svého vyučujícího. Utkvěl jim často jeho rys laskavosti a vřidnosti. To byl jistě velmi důležitý předpoklad toho, že na hodiny náboženství chodili rádi a nebyly pro ně nepřijemnou a neúnosnou povinností. A o to jde i dnes. Náboženské vyučování se nemá stát přísným drilováním a zdůrazňováním formální autority a moci vyučujícího, ale má být i přes všechny obtížnosti spojeno s vřid-

ným a laskavým přístupem k žákům. Hovořit a učit o Ježíšově lásce, která je „výchovným cílem“ křesťanského vyučování, nelze jinak než s trpělivostí a láskou. Vždyť platí, že „*cílem našeho vyučování je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry*“ (1 Tm 1,5). Předávání Božího slova, ať přichází vhod nebo nevhod, se má skutečňovat v „*trpělivém vyučování*“ (2 Tm 4,2). Připomeňme si některé možnosti, které máme ve větším rozsahu i hloubce využívat, abychom naplnili katechetický úkol církve dnes. Od nejstarších dob byly „osou“ křesťanské výchovy svátosti. Příprava ke svátosti křtu v případě dospívajícího a dospělého vyžaduje osvojení si křesťanských základů. Tradičními texty, které vyučující při katechezi v rámci katechumenátu objasňuje, jsou Krédo, Desatero, Modlitba Páně a učení o svátostech. K tomu náleží bližší představení a poznání církve, v níž katechumen přijme křest. V našem případě znalosti o Církvi československé husitské – jejím vzniku, tradici a charakteristických znacích. Příprava k prvnímu přijímání večere Páně je soustředěna na dar této svátosti ve spojitosti s pokáním a zpovědí. Svátost biřmování má svůj svátostný a spirituální rozměr, ale také katechetické aspekty, jak to bylo uplatňováno zřetelně v reformaci. Poznal jsem, jak duchovní naší církve v minulosti se biřmova-

cům věnovali s velkou pečlivostí, a sám jsem také prošel přípravou k biřmování za vedení sestry farářky Mgr. Aleny Kaňákové. Biskup, který vysluhuje tuto svátost, při této události navštíví náboženskou obec a „zkouší“ biřmovance. Jistě určité znalosti jsou od biřmovanců právem požadovány, ale je to současně příležitost k osobnímu setkání a rozhovoru biskupa s těmi, kteří prošli přípravou s místním duchovním a přijmou jeho prostřednictvím tuto svátost. V případě svátosti biřmování, která nemá pro udělení horní věkovou hranici, nejde totiž jen o slavnostní shromáždění, ale též o trpělivé spirituální vedení a individuální či skupinovou katechezi pokřtěných věřících.

Vyučování náboženství ve škole umožňuje vstup do prostředí přesahujícího hranice církve a může mít různé podoby od pravidelné výuky nepovinného předmětu nebo kroužku po příležitostné vstupy zaměřené například k obsahu křesťanských svátků a k dalším tématům. K tomu se přímo nabízí Husovo 600. jubileum, které je příležitostí vstupovat do škol ve větší míře. Ve školách, které jsou založeny přímo církvi, je náboženství zařazeno mezi povinné předměty.

Začal nový školní rok. Žáci vyměnili učebnice předcházejícího ročníku za nové. Učebnici, kterou křesťan nemůže nikdy odložit a která nás provází ve všech ročnících školy života, je Písmo svaté. „*Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově...*“ (2 Tm 3,16).

Tomáš Butta

KŘESŤAN V ROLI UČITELE

Za minulého režimu to bylo něco zdánlivě neslučitelného – učitel křesťanem! Ale našli se takoví; museli se ovšem schovávat. Když jsem před mnoha lety skládala potupný slib socialistických učitelů, bylo mi všelijak. Přemýšlela jsem, jak to srovnat se svým svědomím. Připadala jsem si jako Galileo Galilei, který řekl za zády inkvizitorů: „A přece se točí!“ Já jsem zase v duchu slíbvala Bohu: „Nezapřu tě a budu ti sloužit, jak jen to půjde, třeba hudebou.“ Stalo se pak, že jsme se na hudebních nešporách potkaly s kolegyní varhanicí. Spiklenecky jsme na sebe mrkly a ona zašeptala: „To se nesmí dozvědět šéfka, jinak letíme obě!“ Jindy zase jsem při návštěvě katolického kostela natrefila na dvě své malé žačky.

„Dobrý den, soudružko!“ vykřikly ty bezelstně děti na celý kostel. A já jen rudla, když se na mě podezíravě otáčeli všichni přítomní.

Po listopadových událostech mi pak starší žáci říkali: „To jsme rádi, že vám teď můžeme říkat paní učitelko!“ „To jste mohli vždycky,“ já na to. „Jistě, ale teď už to je možné i veřejně!“

Zvědavé děti se vyptávají na leccos. Při individuální výuce je k tomu prostor. „Paní učitelko, jste věřící?“ vyzvíдалa malá Miriam, děvče z tradiční katolické rodiny. „Ano, jsem.“ To jí nestačilo. „A že vás nevidám v kostele?“ „Já chodím do evangelického, tam chodí i husité,“ vysvětluji. „Aha, to je ten kostel s pohárem na věži!“ „Mirečko, to není pohár, ale kalich.“ „To

je jedno, vypadá jako pohár!“ A měla to vyřešené.

Dnes je situace jiná, než za mých pedagogických začátků. Učitelé už se nemusejí se svým přesvědčením schovávat. Ve státních školách samozřejmě mohou působit jen nenásilně, spíš příkladem než nějakou ideologií. Vznikla však řada církevních škol, buď zcela nových, nebo byly obnoveny. Existuje Unie křesťanských pedagogů, Česká křesťanská akademie a řada dalších organizací spojujících vzdělávání s křesťanským přesvědčením. Jaké množství a jaký výběr pro dnešní mladé lidi! Přesto jsou ještě stále na zeměkouli místa, kde je to neuskutečnitelné. Važme si situace u nás!

Radana A. Váňová

Mezi dětmi

V Jičíně sousedila zahrada našeho rodinného domku v ulici Českých bratří se zahradou pana učitele Lemberka, jenž se podílel na tvorbě náboženských učebnic Církve československé. V téže ulici bydlel černovlasý krejčí pan Harcuba, jehož světlou dcerušku Libušku jsem houpal na kolenou – tenkrát mi bylo patnáct let. Níže stojí sbor Církve československé, nyní i husitské, kde jsem byl v zimě roku 1946 oddán se svou milou. Po letech jsem se stal učitelem náboženství a později duchovním téže církve, v níž jsem ke svému překvapení objevil jako kolegyni Libuši Harcubovou. Po časovém odstupu jsem přijal místo kazatele Jednoty bratrské.

Můj otec byl učitel obecné školy, mne učil také. Byl svědomitý a laskavý, dobře kreslil a při hodinách zpěvu hrál na housle. Snad jsem měl po něm vlohy k učitelství. Za války jsem byl nějakou dobu kočím u našich známých v Kacákově Lhotě u Jičína. K večeru za mnou chodily vesnické děti a povídaly si se mnou.

Místo učitele náboženství mi bylo nabídnuto v roce 1949, když jsem po převzetí moci komunisty pro svou víru opustil po devíti semestrech studium filosofie a češtiny na Karlově universitě.

Učitel náboženství – to není správný pojem, náboženství se člověk nemůže naučit. Výstřední je křesťanský vychovatel. Mé první působení bylo na Úvalsku u Prahy v devíti obcích. Učitelé mi vycházeli

vstříc, nebyly potíže se sestavováním rozvrhů. Pokud možno jsem učil ve školních zahradách. Církev mi důvěřovala, ačkoli jsem neměl pedagogické vzdělání a po ruce jen příručku „Seménka“. Za základ jsem volil názornost Ježíšových podobností a jeho učení o lásce k Bohu, k lidem a vše- mu stvoření. Neměl jsem k dětem odstup, hleděl jsem, aby cítily, že jsem mezi nimi, že tvoříme společenství. Zároveň jsem řídil přílohu pro děti v Českém zápasu. Psal

a uveřejňoval jsem tam mimo jiné básně pro děti, i svoje, některé z nichž doprovázeli kresbami moji přátelé Karel Svo-linský a Lidmila Jiřincová.

Povzbuzoval jsem také děti, aby skládaly básně. Zprvu ty, které jsem učil, pak i prostřednictvím oné přílohy v Českém zápasu. Většinou byly o přírodě, některé (aniž bych k tomu nutil) i se zmínkou o Bohu Stvořiteli.

„Vykvetla fialka na stráni
na první sluneční usmání.

Vykvetly všechny kytičky,
radostný je svět celičky.“

„Do nedělní školy chodím proto, abych věřil
v Pána Boha. Abych se učil všemu dob-
rému. Abychom se měli rádi a pomáhali si.“

Bylo mi velice líto, že tato spolupráce s dětmi byla přerušena, když pro článek, uznáný státní cenzurou za nepatřičný, mi bylo redaktorství odňato. Po Úvalech následoval nakrátko Břevnov a potom na

delší dobu Vršovice. Zde uvedu také osudová znamení. Když jsem za války studoval na jazykové škole angličtinu a bydlel ve studentském domě ve Vratislavově ulici, stýkal jsem se s malou skupinou pražských maturantů. Jeden z nich, dobrý klavírista, byl varhaníkem Husova sboru ve Vršovicích. Měl od budovy klíče. Scházeli jsme se tajně na kůru, odkud byl

Myslím si, že byla jistá osudová znamení mé budoucnosti, která stojí za povšimnutí.

pohled na Kristovu postavu na průčelní stěně za stolem Páně. Jak by mne mohlo napadnout, že za deset let budu v této náboženské obci učitelem náboženství, že pod tímto obrazem bratr farář Kalný pokřtí oba mé synky, že v malé síni vedle kůry povedu nedělní školu s mnoha dětmi, a dokonce že budu bydlet v domě přilehlé uličky „Na Kovárně“, co by od budovy sboru kamenem dohodil!

Snažil jsem se, aby děti samy přišly ze způsobu mých výkladů na to, k čemu směřovaly a co bylo jejich smyslem. Vyprávěl jsem například podobností o milosrdném Samaritánu tak, aby děti samy zhodnotily a seřadily do morální stupnice účastníky příběhu (kromě trpěného poutníka) v pořadí: lupiči, kněz, levita, hostinský, Samaritán. Za podzimního odpoledne jsem vstoupil do učebny, byla tam jen děvčata ze čtvrtých tříd druhého stupně. Dívky měly v rukou papíry složené do jakýchsi komůrek s nápisy. Chtěly to přede mnou schovat, ale mne to zajímalo, a tak mi vyložily hru: Při manipulaci se otevřela komůrka s označením zaměstnání příštího manžela. Místo připravené osnovy jsem s dospívajícími dívkami začal mluvit o manželství. Ve třídě se pozvolna stmívalo, ale nechal jsem nerozsvíceno a v prostředí „černé hodinky“ bylo možno říci dívkám leccos užitečného. Když jsem nakonec rozsvítil, bylo vidět, že jsou za mé povídání vděčné. Jak se asi vydařila jejich manželství?

Vzpomínky bratra Miroslava Matouše přineseme v dalším čísle ČZ

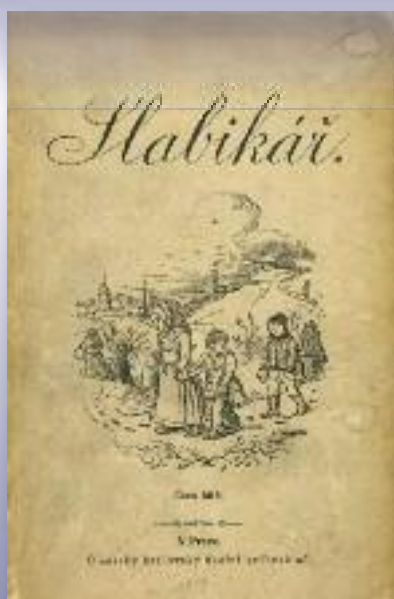
Jaroslav Seifert: Slabikář

Opět ty staré vzpomínky,
člověk jim neodolá,
chlapec jde vedle maminky
a dneska začíná škola.

Slabikář vidím v duchu zas
s obrázky Alšovými,
Bože, bylo v nich tolik krás,
jež dávno zapadly mi.

Neskáče už pes přes oves,
jak v oné písničce skromné,
větříček foukal také dnes,
hruštičku neshodil pro mne.

Tak jenom napadlo dneska mi,
jak jsem si v knížce té čítal,
čas letěl nad těmi stránkami
a já jej nepočítal.

VĚNUJEME SE VE SVÉ CÍRKVI DĚTEM?

„...aby ses bál Hospodina, svého Boha, a bedlivě dbal na všechna jeho nařízení a příkazy ty i tvůj syn a tvůj vnuk. ...Až se tě tvůj syn v budoucnu zeptá: „Co to jsou ta svědectví, nařízení a práva, která vám přikázal Hospodin, váš Bůh?“, odpovíš mu...“ (Dt 6,2.20)

Ježíš řekl: „Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží.“ (L 18,16)

Často slyšíme nebo i sami říkáme: V dětech (a vnučatech) je naše budoucnost. Platí to i v církvi. Rodiny s dětmi, děti a mladí jsou budoucností našich náboženských obcí. Ano, vím, že budoucnost je v posledku jen v Božích rukách, nezáleží jen na naší aktivitě a pílí; ale věřím, že nás Bůh posílá, abychom o něm svědčili – všem lidem a také dětem. Děti (zvláště ty mladší) jsou otevřené, dychtivé, čisté, nadšené, bezezlostné; v tom nám jsou příkladem, proto platí: „Nebudete-li jako děti...“ (Mt 18,3). Jednou z forem současné misie je (kromě DPD na farách) **vyučování náboženství ve školách**. V hodinách tohoto nepovinného předmětu (od přihlášených 7 a více dětí) nejde o učení dětí věrouce naší církve ani o získávání nových členů, nýbrž o **seznámení dětí s Biblií** (s hlavními ději a důležitými postavami) a o **naše osobní svědectví víry**. Proto raději nazývám ve školách tento nepovinný předmět **Biblické příběhy** (Slovo náboženství rodiče odrazuje.). Nepovinný předmět **Biblické příběhy** vyučují na základních školách od roku 1990. Přístup vedení škol se v čase mění, ale děti jsou stále stejné – zvědavé, nadšené, toužící po příbězích. Poutavých dramatických příběhů máme v Písmu mnoho!

Děti milují dramatická vyprávění příběhů. Proto je třeba, aby vyučující byl dobrý vypravěč, aby děti upoutal, zaujal. A současně aby ochotně, pohotově a jednoduše odpovídal na zvědavé otázky dětí. Je důležité s dětmi o probraném příběhu, tématu hodně hovořit, naslouchat jim a společně hledat odpovědi na otázky, které z tématu vyplynou, ať už se tyto otázky týkají dávných událostí nebo současných. Biblické příběhy v dětech často vyvolávají potřebu odpovědi na jejich přítomné, aktuální problémy. Nebojme se u nich zastavit, věnovat jim dostatek času. Při hodinách náboženství nejde o to, co nejvíce látky z Bible probrat, ale naslouchat dětské duši, jejím otázkám i bolestem a trápením.

Součástí mých hodin ve školách je zpěv křesťanských písní pro děti a mladé. (Doporučuji zpěvníky Ludka Rejchrt „Buď tobě sláva“ a „Zpívejte s námi“ a také zpěvník „Svítá“.) Samozřejmě není zpěv podmínkou, ale je to radostné oživení, obohacení, doplnění. Je velkou výhodou, když vyučující – farář(ka), pastorační asistent(ka) – umí zpívat a hraje na hudební nástroj k doprovodu písní.

Vyprávění je dobré doplnit různými kvízy, vždy zábavnou formou. Děti mají rády různé hádanky, křížovky. Velmi oblíbené je opakování, kdy vyučující mluví za některou biblickou postavu (ale i zvíře, věc) a děti mají poznat, kdo nebo co to je. S malými dětmi můžeme kreslit, modelovat, před Vánoci vytvářet adventní svícny apod. – fantazii se meze nekladou. Tyto podpůrné aktivity však nikdy neděláme místo biblického příběhu! Celé rodiny rády přicházejí na biblické dramatizace, sehrávané dětmi z hodin náboženství a duchovní péče o děti na faře, např. vánoční, velikonoční; lze ale dramaticky zpracovat i další příběhy z Bible. (V tom všem je mi významnou spolupracovnicí pastorační asistentka mých NO.)

Pokud máme ve skupince ve škole méně než 15 dětí, je vhodné sedět s dětmi v kroužku, a ne v lavicích. Sezení v kruhu vytváří pocit sounáležitosti, nikdo není první ani poslední, všichni na sebe dobře vidíme, nikdo neseď sám.

Přeji nám všem, kteří se v církvi dětem věnujeme, mnoho moudrosti, trpělivosti, radosti a vytrvalosti. Po jednom neúspěchu (v jedné škole nebo v jednom školním roce) to nevzdávejme! Přeji nám co nejvíce přihlášených dětí ve školách i ve skupinkách na farách. Bůh žehnej naší aktivitě!

Jindřiška Buttová

Chcete-li z dětí vychovat křesťany lepší, než jste sami, ukažte jim Krista pravého, ne nějakého nadpozemského Krista z jiného světa, nýbrž toho, který žil ve skutečném těle v Palestině mezi skutečnými lidmi a který brával skutečné děti do náruče tak, jak jen dobrý, předobry člověk dovede. Vštěpujte dětem místo všech dogmat krédo Ježíšova dobrotivého náručí s tím jeho milým a opravdovým pohledem a pak budete dětem smět povědět jeho výzvu: Pojď a následuj mne! Dokud nedáte nebo nedovolíte dát dítěti opravdového Krista, nečekejte, že z něho bude opravdový křesťan.

Nikdo není Bohu tak blízko jako dítě,

protože není odvedeno od Boha hříchem, kterému se teprve učí. Budete-li dítě mořiti tím, že je budete nutit, aby se učilo na z paměť dlouhým a těžkým formulím věroučným nebo mravoučným, nedivte se, že bude velmi záhy projevovat proti takovému „náboženství“ odpor a že hodina takové náboženské výuky jest pro dítě i učitele hotovou trýzní. Dětská duše tuší v Bohu Otce. A seznamování s ním musí býti otcovsky laskavé.

Děti je nutno vychovávat v harmonické, milé a radostné shodě s Božím zákonem, jímž mají se učit v sobě vládnout. Nutno všechen zřetel věnovat tomu, aby v dítěti rostlo vědomí povinnosti, ale aby dítě mělo v tomto vědomí svém radost z poznání, že žije životem Božím. Pohoršením jest tuto harmonii jakkoliv porušiti. Není však pohoršením pouze naučiti dítě špatnosti; pohoršením je neméně i nenaučiti je dobrému.

Karel Farský k výchově dětí.

ČZ 24/1951.

Co rádi čtete?

Tentokrát bych vám ráda doporučila knížku Malý bílý koníček od Elizabeth Goudgeové. Autorka knihu napsala už v roce 1946, ale stále si tento krásný pohádkový příběh, plný napětí, dobrodružství, odvahy, romantiky a tajemna nachází své čtenáře.

Do Měsíční doliny přijíždí z Londýna dívka Maruška Merryweatherová, aby se stala novou paní na Měsíčním zámku. Brzy zjistí, že není první měsíční princeznou svého panství, a začíná pátrat po tom, co se před mnoha lety přihodilo s její předchůdkyní. Při svém napínavém hledání nejen odhalí tajuplný příběh svého rodu, pozná mnoho věrných přátel, zažije spoustu dobrodružství a spatří záhadného bílého koníčka, ale také přijde na to, že jen ona jediná může navrátit klid a štěstí celé

Měsíční dolině a jejím obyvatelům. A protože Maruška rozhodně nepatří mezi dívky, kterým chybí odvaha a duchapřítomnost, rozhodne se svůj úkol splnit a celý příběh tak přivést ke šťastnému konci.

Tajuplnost knížky ještě podtrhují krásné ilustrace ve formě siluet od Markéty Vydrové. Vydalo nakladatelství Computer Press v roce 2007. JK

Řešení hádanek

5 rozdílů ze str. 1: 1. delší role papíru, 2. pravítko, 3. chlapcova brada, 4. řemen tašky, 5. gumička ve vlasech

Správné odpovědi ze str. 2 (Kdo je kdo?): 1. Mojžíš, 2. Mérab a Míkal, 3. Mefibóšet, 4. Menachém a Menaše, 5. Mordokaj, 6. Micheáš, Malachiáš, 7. Matouš a Marek, 8. Marie, 9. Matěj, 10. Mikuláš z Antiochie

Tiskařský šotek (str. 3) – chyby: 1. seděly, 2. starší, 3. Alenka, 4. uviděla, 5. Rozběhla se, 6. nebezpečí, 7. králik, 8. propadla, 9. dívka, 10. měkce

C E S T A

Zpátky do práce!

Je to tak, jako si dospělí odpočinou během dovolené, děti odpočívají o prázdninách, v září však musí zase zpátky do práce – do školy. Škola je pro ně stejným zaměstnáním jako pro dospělé jejich práce. A někdy je to opravdu tvrdá dřina, že? Ne každému jde učení úplně snadno, je třeba se dlouho připravovat i doma, někteří učitelé jsou náročnější než druzí... Proto vám všem, děti, přeji úspěšný start do nového školního roku a hlavně aby pro každého z vás ve škole bylo něco, na co se můžete těšit, co vás bude bavit a bude důvodem, že se do školy budete rádi vracet!

JK

Modlitba

Pane Bože,
děkujeme ti, že můžeme chodit
do školy a učit se.
Děkujeme za naše učitelky
a učitele,
kteří se nám každý den věnují.
Prosíme tě, buď s námi i ve škole,
ať se nám práce daří a baví nás.
Amen.

Hledejte 5 rozdílů

Také máte někdy pocit, že svoji školní tašku nemůžete unést, jak je přeplněná učebnicemi, sešity a spoustou jiných nezbytností do školy? Určitě však snadno najdete pět rozdílů mezi oběma obrázky (řešení si zkontrolujte na str. 8).

Kdo je kdo?

Také v případě písmena M je Bible na jména poměrně bohatá, zde je tedy vybrán jen těch nejvýznamnějších.

Správné odpovědi najdete na str. 8.

1. Jeden z biblických praotců, vyvedl Izraelce z egyptského otroctví, je po něm pojmenováno prvních pět biblických knih.
2. Dcery krále Saula, které postupně nabízel Davidovi za manželky, pokud porazí Pelíšteje. Saul však doufal, že David v boji zahyne. To se ovšem nestalo a David se s jednou z králových dcer oženil. (1 S 18,17 a 1 S 18,20)
3. Syn Davidova přítele Jónatana, vnuk krále Saula, chromý na obě nohy. David se jej poté, co pod svou vládou sjednotil celý Izrael, ujal a vrátil mu vše, co patřilo Saulovi. (2 S 9,6)
4. Dva králové – první vládl v Izraeli, druhý v Judsku, ani jeden však nepanoval ve shodě s Hospodínem. (2 K 15,17 a 2 K 21,1)
5. Muž, jenž vychoval svou sestřenicí Ester, která se stala manželkou perského krále, a společně zachránili židovský národ před vyhlazením. (Kniha Ester)
6. Proroci, podle nichž byly nazvány i biblické knihy.
7. Autoři dvou evangelií. Jeden z nich byl cel-níkem a patřil mezi dvanáct Ježíšových učedníků. (Mt 10,3)
8. Toto jméno se v Novém zákoně vztahuje k mnoha ženám: předně je to Ježíšova matka (např. Mt 1,18), dále žena s přízviskem Magdalská, která Ježíše doprovázela až na Golgotu (Mt 27,55; Mk 15,40), pomáhala při Ježíšově pohřbu a Ježíš se jí zjevil po svém vzkříšení (J 20,11-18). Při ukřížování je zmíněna přítomnost dalších dvou žen téhož jména – matky Jakuba a Josefa a ženy Kleofášovy, sestry Ježíšovy matky (J 19,25). Stejného jména je i sestra Lazara a Marty (J 10,38-42), která Ježíšovi pomazala nohy vzácným olejem (J 12,1-3).
9. Tento muž doplnil po Jidášově zradě apoštolský kruh. (Sk 1,26)
10. Pohan, který uvěřil v Krista a stal se jedním ze sedmi diákonů. (Sk 6,5)

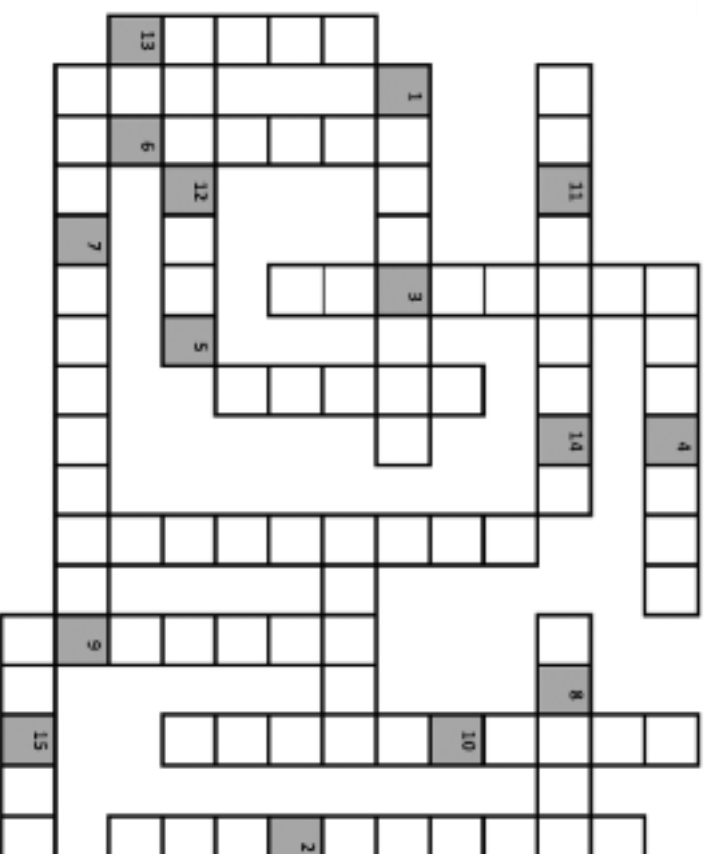

Nakreslila:
Lucie Kotčířková

2

Soutěž o tři knihy

Do kris-krosu s tématem školy vpsijete slova podle počtu jejich písmen (vždy shora dolů a zleva doprava). Těženku (se kterou, doufám, souhlasíte-) nám pošlete poštu nebo e-mailem na adresu jana.krajcirkova@csh.cz nejpozději do poloviny října, v listopadové Cestě se pak dozvíte jména tří výherců knížky.

- 10 písmen: aritmetika, matematika, vysvědčení
 9 písmen: přestávka, vyučování
 8 písmen: učitelka, zkoušení
 7 písmen: cvičení, čeština, školník, zvonění
- 5 písmen: knihy, křída, práce, sešit, škola
- Blahopřejeme výhercům...**

7

Hádkanky ze zahrádky VII.

*Proutky s listy nejsou sice hladké,
černé plody jsou však zato sladké!
Nasbírejte si jich, kolik chcete,
jenom pozor, ať se neškrábnete!
(anižurtso)*

*Nenápadná, šedá skoro celá,
jenom na břišku je zruřžovělá.
A že je to malé ptáče zpěvné,
svědčí také jeho jméno zjevné.
(avakněp)*

*V březnu padá z jehněd prášek žlutý,
v dubnu listím obalí se pruty.
V září dojdeme si pro oříšky,
zatrěsem a posypou se z výšky.
(akslil)*

Miroslav Matouš

Dědova dýně

*Děda dítko podělí,
dělá dílko v neděli.
Děti, dívky v dědině,
dívají se do dýně.*

*Dýni dlabal děda náš,
Zděn do, že nám dýni dáš?
Děda děti podělí
v neděli i v pondělí.*

Jitka Vestfálková (Landová)

Tiskařský šotek

Víte, děti, kdo je to tiskařský šotek? To je takový malý zlomyslný skřítek, který úmyslně dělá chyby v tištěném textu. Přehazuje písmenka nebo je vynechává, nahrazuje i a y, někdy svým řádním dokonce úplně změni význam slova nebo věty. Nás jeden takový tiskařský šotek také navštívil. Chtěli jsme vám na pokračování otisknout převyprávěnou pohádku o Alence v říši divů, šotek nám v ní ovšem nasekal spoustu chyb. V každém pokračování jich je deset. Dokážete je všechny najít? Výsledek svého pátrání si můžete zkontrolovat na str. 8.

Alenka v říši divů – první část

Alenka a její starší sestra seděli ve stínu pod stromem. Zatímco straší sestra, vážná a zodpovědná, se věnovala čtení a učení, alenka, která ráda snila, sotva věnovala pozornost tomu, co jí sestra četla. Byla roztržitá, nechala se unášet fantazii a usnula.

Zdá se jí velmi zvláštní sen... Vše začalo, když uviděla králička ve světečném obleku s cylindrem, motýlkem a ve vestě. Znepokojeně se díval na kapesní hodinky a nahlas opakoval: „Přijdu pozdě, přijdu pozdě!“

Alenka se nahlas zeptala, proč má tak naspěch, ale králik jí neodpověděl a utíkal dál. Alenka byla zvědavá, a proto se

rozhodla ho sledovat. Rozbjehla se za králikem a vůbec nemyslela na nebespečí, která by jí mohla potkat.

Spěchající králik běžel lesem, až nakonec dorazil k temné noře pod velkým stromem.

Vklouzl dovnitř nory, ale když Alenka

doběhla za ním, země se probadla pod její tíhou a dílka začala bezedným otvorem padat a padat. Nášťestí se její sukně rozvěřila jako padák a Alenka mněcké přistála.

Nakreslila:
Lucie Krajčířiková

Mám se do školy těšit nebo nemám?

Jak se blížil konec prázdnin, stále víc lidí se Jirky ptalo, jak nebo jestli se těší do školy. Takle otázka ho však vždycky uvedla do rozpaků. Co má odpovědět? Jirka je už ostřílený školák, vždyť v září nastupuje do druhé třídy, takže přesně ví, do čeho jde... Nicméně přesto, nebo možná právě proto, si nebyl jistý, jestli se těšit má nebo nemá. Předně, sluší se to vůbec, aby se kluk těšil do školy? Nevypadá potom jako nějaký šprt nebo šplhoun? Nakonec si jeho nejistoty všiml táta a poradil mu: „Tak si, Jirko, napiš seznam – na jednu stranu dej všechno, co máš na škole rád a na co se opravdu těšíš. Na druhou stranu napiš, co tě ve škole

nebaví nebo čeho se případně bojíš – prostě všechno, na co se netěšíš. A pak snadno uvidíš, čeho je víc.“

- Jirka tedy začal psát, na co se těší:
1. Vojtá – to je jeho nejlepší kamarád a už se mu po něm hodně stýská.
  2. Družina – tam je moc hodná paní vychovatelka a také tam mají bezva hry, třeba LEGO.
  3. Tělocvik, tedy hlavně fotbal, ten Jirku baví ze všech sportů nejvíc.
  4. Přestávky, protože při nich bývá ve třídě legrace.
  5. A taky máminy výborné svatečiny.
  6. Na paní učitelku se Jirka vlastně taky

docela těší, je hodná a nikdy na děti nekričí.

„A co učení,“ zeptal se tatínek, který mu nahlédl přes rameno. „Které předměty kromě tělocviku tě ještě ve škole baví? Co třeba prvouka – tam si přece povídáte docela zajímavé věci, ne?“ Jirka souhlasil a připsal na seznam prvouku, pak ještě kreslení a nakonec doceľa baví.

„Výborně a teď napiš na druhou půlku papíru, na co se netěšíš,“ řekl tatínek. Jirka chvíli zamyšleně hleděl na papír a nakonec trochu překvapeně povídá:

Nakreslila: Lucie Krajčířková

„Viš, tati, já se asi opravdu na školu těším. Mě nenapadá nic, co by mi tam vadilo. Není to hloupě?“

„Naopak, to je přece dobře, ne?“ usmál se tatínek. „Bud rád, že to tak je. Člověk, který se na svou práci může těšit, má velmi štěstí. Neboj, v životě přijde postupně dost a dost věcí, které budou nepřijemné. Ani ta škola už nebude taková zábava – přibude učení, zkoušení a testů, teď si tam spíš ještě jenom hraješ. Ale je dobré vždycky mít něco, na co se člověk může těšit – to mu pomůže překonat i ty nepřijemné věci. Nemysli si, každý takové štěstí nemá – jsou třeba děti, kterým se ve škole druzí posmívají nebo jim ubližují. Nebo jim nejde učení a bojí se špatných známek. Máte ve třídě někoho takového? Třeba někoho, kdo není u ostatních dětí oblíbený?“

Jirka se znovu zamyslel a pak váhavě odpověděl: „Moc nekamarádíme s Pepou...“

„A proč, co je na něm špatného?“

„Já ani nevím, on prostě jenom vždycky řekne, že o nás stejně nestojí a jde si po svém.“

„Třeba je to obráceně – třeba o vás hodně stojí, ale nechce to dát nalevo, aby se neshodil – podobně jako ty si nejsi jistý. Jestli není hloupost těšit se na školu. Zkuste ho třeba jen tak pozvat, ať si s vámi zahraje fotbal, uvidíš, co udělá.“

„Hm,“ zněla Jirkova odpověď. Rozhodně zase měl o čem přemýšlet. Musí to také probrat s Vojtou. Už aby ta škola začala, pomyslel si náhle a uvědomil si teď s konečnou platností, že se na ni opravdu těší.

Jana Krajčířková

Z historie HTF UK

Církev od svého vzniku „o fakultu usilovala, propůjčila jí své osobnosti a dala jí programové jméno, jež patří k naší národní i státní totožnosti. Husova osobnost a jeho směřování je spjata s univerzitou Karlovou a náleží i do tradice evropské kultury.“ (Z. Kučera: Třikrát v čele alternativní teologické fakulty, Český zápas 37/2010)

Dějiny naší teologické fakulty sahají do počátku dvacátých let minulého století a i když jsou spjata s dějinami Církve československé husitské, vždy se odvíjely i v širším ekumenickém, společenském a politickém rámci. Podívejme se na etapy, kterými naše vzdělávací instituce prošla a které vyústily až do současné podoby školy s četnými obory a možnostmi studia, od r. 1990 začleněné do svazku Univerzity.

Husova československá evangelická fakulta bohoslovecká 1921-1932

Situace po vzniku církve nebyla k založení vlastního bohosloveckého učiliště nijak příznivá. Sám zakladatel a první patriarcha Karel Farský přesvědčoval vládu i veřejnost o nutnosti zřízení vlastní fakulty. Roku 1921 v našem časopise (č. 29) vypočítává možnosti, jež nová církev pro vzdělání svého duchovenského dorostu má: její bohoslovci mohou studovat na některé stávající vysoké škole, na nově vzniklé Husově československé evangelické fakultě bohoslovecké, nebo si církev může zřídit vlastní bohovědné učiliště. Druhá možnost se ukázala jako reálná a první posluchač z CČSH se zapsal na Husovu fakultu již pro studijní rok 1921/22. Na fakultu brzy přicházejí první velké osobnosti naší církve: profesor semináře ŘK církve z Českých Budějovic Karel Statečný a z pravoslavné bibliista František Kovář. Zastoupení teologů CČS však bylo vzhledem k rostoucímu počtu našich studentů nedostatečné, a tak začala církev organizovat i speciální kursy – na koleji, jež vznikla roku 1922 a o čtyři léta později získala prostory v nové budově církve v Praze-Dejvicích. V pořádání těchto kursů – zejména z psychologie náboženství, dějin dogmatu, etiky, církevního práva, liturgie – sehrál hlavní roli ředitel koleje F. Kovář.

Vysoká škola bohovědná CČS 1932-1934

Podzim r. 1932 přinesl významnou událost - vznik Vysoké školy bohovědné, která dle slov děkana A. Spisara měla v duchu modernistické snahy formulovat teologické

učení tak, aby se Kristovo evangelium stalo opět hybnou silou a duší kultury.

V organizačních základech této školy však existovaly právní nedostatky: byla otevřena jako soukromý ústav církve a pak teprve usilovala o dodatečný státní souhlas. Nezáskala proto „právo veřejnosti“.

Husova československá evangelická fakulta bohoslovecká 1934-1939

V lednu 1934 se ústřední rada církve rozhodla jednat s vedením Husovy fakulty o návratu bohoslovců i teologů CČSH na toto učiliště, přičemž vláda vydala 25. ledna 1935 nařízení, měnící statut Husovy fakulty tak, aby zde CČSH měla zajištěny čtyři stolice. Na fakultě vznikla sekce pedagogů CČSH. Prvním řádným profesorem byl jmenován A. Spisar (věrouka, etika), po něm následoval F. Kovář (biblistika, religionistika); docenturu o několik let později získal i F. M. Hník.

Poloilegální kursy během 2. světové války

Slibný vývoj přerušila nacistická okupace, spojená v listopadu 1939 s uzavřením českých vysokých škol. Většina bohoslovců byla převedena na místa učitelů náboženství; pokračování výuky umožnilo jejich soustředění na koleji a rovněž formou nejrozličnějších kursů a přednášek realizovaných jako biblické hodiny v pražských sborech.

Sekce CČS na Husově československé evangelické fakultě bohoslovecké 1945-1950

HČEFB zahájila činnost po válce opět v červnu 1945, přičemž v její sekci CČS došlo k mnoha změnám ve složení pedagogického sboru. Zápas o existenci v době válečné vystřídala „doba temna“ komunistického režimu.

Rozděl a panuj!: Husova československá bohoslovecká fakulta 1950-1990

Situaci našeho teologického školství zásadně upravilo vládní nařízení č. 112/1950 Sb. ze 14. července, o bohosloveckých fakultách, které rozdělilo dosavadní instituci na dvě fakulty. Prvním děkanem naší HČBF, která se před veřejností zviditelnila akademickou slavností v Karolinu 16. října 1950, se stal prof. F. M. Hník. Ateistický stát měl zájem potlačit vědeckou a badatelskou stránku fakulty a učinit z ní učiliště pro praktickou duchovní správu. To se mu nikdy zcela nepodařilo. Významný byl vždy podíl pedagogů v určování ideové orientace církve (Z. Trtík, Z. Kučera)

a v úspěšném rozvíjení mezikonfesních domácích i zahraničních styků (M. Salajka); s hrdostí je možné poukázat i na účast na přípravě a realizaci českého ekumenického překladu Bible (J. Mánek, Z. Sázava, V. Kubáč), výsledky bádání i popularizace církevních a obecných dějin (M. Kaňák) a koncepčně propracovaný systém sociální orientace církve (F. M. Hník, A. Ebertová). Mimořádný vliv na spiritualitu církve a duchovenskou aktivitu měl Otto Rutrlé. Významnou roli měli pedagogové, doktorandi i absolventi při dosahování vysoké vědecké úrovně odborných periodik včetně Náboženské revue CČS /v letech 1968–1991 Teologická revue CČS(H)/ a po r. 1991 Theologická revue HTF UK). Demokratický duch fakulty se pak projevil výrazně v participaci studentů a učitelů při akcích, jež vyvrcholily 17. listopadu 1989.

Husitská teologická fakulta UK

Na vrcholu sametové revoluce, 1. 12. 1989, předal prefekt Husovy československé bohoslovecké fakulty J. Schwarz rektoru Karlovy univerzity žádost o zařazení Husovy fakulty do svazku UK. Jednání vyvrcholilo zákonem č. 163/1990 Sb., dle něhož byly do univerzity inkorporovány teologické fakulty katolická, evangelická i husitská.

(Zdroj: webové stránky HTF UK, historie; autor: ThDr. Jaroslav Hrdlička; redakci upraveno a zkráceno)

Dnes na Husitské teologické fakultě působí osm kateder (systematické teologie, biblistiky, praktické teologie, církevních dějin a práva, filosofie, religionistiky, psychosociálních věd a etiky a učitelství) a dva specializované ústavy (Ústav židovských studií a Ústav východního křesťanství). Studium, pedagogická a vědecká činnost jsou založeny na principech konfesní tolerance a posluchači se tak mohou zapsat na obory jak křesťanského charakteru, včetně pravoslavných, tak na studia judaistická. Fakulta nabízí bakalářské, magisterské a doktorské studium; formou Dialogu generací (společná výuka pro juniory i seniory) probíhá Univerzita třetího věku. Fakulta se podílí na řešení vědeckovýzkumných programů, řada posluchačů studuje na zahraničních univerzitách a zároveň vzrůstá zájem ze zahraničí o možnost absolvovat některý z programů školy. Pedagogové a vědečtí pracovníci vyvíjejí bohatou publikační činnost, jejíž výsledky vycházejí v edicích Pražské mosty (*Pontes Pragensis*) a Bůh a národy (*Deus et gentes*).

Husův institut teologických studií

Husův institut teologických studií je církevní vzdělávací instituce, která byla zřízena církevním zastupitelstvem na jaře roku 2003 jako církevní právnická osoba z podpory Církve československé husitské. Smyslem zrodu tohoto zařízení byla teoretická a praktická teologická příprava pro budoucí katechety, pastorační asistenty a kazatele. A nejen to – je rovněž určena pro celoživotní vzdělávání duchovních CČSH pro výkon jejich povolání např. v náboženských společnostech apod.

Husův institut zastřešuje tři vzdělávací úrovně. Pod jeho hlavičkou se mohou vzdělávat zájemci se základním vzděláním, a to studiem *Teologického minima*. Uchazeči s dosaženým středoškolským vzděláním na *Vyšší odborné škole* (MŠMT akreditovaný obor teologie a pastorační práce) po absolutoriu získají titul *diplovaný specialista* a absolventi středoškolského vzdělání mohou pokračovat bakalářským a magisterským studiem (v programu misijní a charitativní práce) na pražském detašovaném pracovišti *Vysoké školy zdravotnictví a sociální práce sv. Alžbety v Bratislavě*. Obě školy vznikly v témže roce – 2005.

Výukové prostory, které původně institutu poskytla ve své budově ústřední rada, vystřídaly učebny v objektu studentské kolejě a ubytovny Institutu evangelizace a pastorační práce,

kteří navíc opět, za nemalé podpory ÚR CČSH, postoupil škole další místnosti a prostředky pro rekonstrukci dalších dvou učeben a moderního sociálního zařízení. Škola tak splňuje svoji vybaveností standardní úroveň vzdělávacích zařízení podle evropských norem.

Pedagogy školy jsou erudovaní učitelé. Mnozí z nich jsou členy naší církve, kteří svým vstřícným přístupem a s nádechem rodinné atmosféry poskytují studentům kvalitní vědomostní zázemí pro vzdělávání s ohledem na jejich další profesní a rodinné povinnosti. Absolventi tak dosahují po 3letém na VOŠ, 3letém na Bc. a dalším 2letém Mgr. studiu vzdělání, které je srozumitelně uvede do tajů a hloubi teologie s důkazy Boží existence, souběžně s biologickou podstatou života, které společně utváří strom života, jenž je ob-

razem rámuje příběh Písma svatého. Absolventi jsou vybaveni pro službu potřebným lidem v duchovní oblasti, v sociální sféře na úrovni domovů pro seniory, domovů pro děti a mládež, mateřských center, chráněných dílen atd. Získávají dovednosti a schopnosti v oblasti poskytování pomoci lidem v hmotné nouzi, po výkonu trestu, členům etnických minorit, umí prosazovat a chránit práva chudých v zemích „řetího světa“, uplatní se v organizacích poskytujících humanitární pomoc atd. V neposlední řadě jsou jazykově vybaveni pro běžnou komunikaci v anglickém a německém jazyce, poradí si s přípravou a vedením grantových projektů a získáváním finančních prostředků z více zdrojů (fundraising).

Institut oslavil v loňském roce 10. výročí svého vzniku za bohaté účasti absolventů, stávajících studentů, pedagogů a přátel. Společně setkání přispělo k poznání smyslnosti a hodnotového významu v oblasti vzdělávání v rámci naší církve, a proto přejme do dalších let mnoho zdaru a studentů, jejichž pozitivní zpětná vazba na dosažené vzdělání je nám všem velkou motivací a oporou do další práce.

Renata Velíšková
PD CČSH-VOŠ HITS

ŠKOLA ARCHA A SLUNEČNÍ HODINY V PETROUPIMI

Pro děti a žáky Církevní ZŠ a MŠ Archa v Petroupimi, jejímž zřizovatelem je Pražská diecéze CČSH, kolektiv pedagogů vybírá z projektů nabízených různými organizacemi takové, při jejichž řešení získají žáci naší školy představu o tom, jak přistupovat k podobným úkolům v budoucnu.

Se žáky II. stupně jsme se shodli na projektu nabízeném společností EDUin, která se zabývá tématy spojenými se vzděláváním a podporuje zapojení škol do místních komunit. Úkolem bylo vymyslet takový projekt, který by žáky školy propojil s obyvateli vesnice, ve které mají školu, a navíc měl být zvládnutelný převážně vlastními silami školáků. Do výběrového řízení poslali žáci námět s názvem „*Odpočinek a Sluneční čas*“, ve kterém si dali za úkol vytvořit pro obyvatele Petroupimi parčík se slunečními hodinami.

Ve výběrovém řízení uspěli a získali od organizace Tesco, sponzora projektu, příspěvek ve výši 30 000,-Kč.

Žáci požádali o schůzku starostu Petroupimi pana Jiřího Černého a společně začali hledat pro parčík vhodné místo. Volba padla na prostranství, které se nachází v centru obce, po-

blíž stanice autobusu a blízko naší školy.

Pak byla vytvořena projektová nástěnka s rozpisem postupu prací. Práce byla rozdělena na jednotlivé kroky, na kterých jsme začali od jara intenzivně pracovat. Vyměření prostoru a jeho srovnání, vytvoření přesného plánu, kde budou lavičky a odpadkový koš, kam postavit sluneční hodiny, kde budou

keře a záhonky s okrasnými květinami a kam se umístí větší dekorativní kameny. Každý z žáků pracoval na konkrétní činnosti, měli své úkoly rozepsané po krocích, které v souhrnu vedly k dokončení celé práce. Rozpočet byl bedlivě sledován a žáci přemýšleli, kde by bylo možno ještě ušetřit. Nejstarší žák

naší školy – deváták – si vzal na starost tvorbu slunečních hodin. O radu, jak postupovat při jejich stavbě, jsme požádali pana Urbana, pracovníka hvězdárny. Žáci se tak dozvěděli, že musí být zaměřen přesný zeměpisný sever, že pro tento účel nestačí ten obyčejný, magnetický, který se zjišťuje buzolou. Po umístění polosu (ukazatele stínu) se muselo začít s trpělivým rozměřováním času. To zabralo skoro celý měsíc poctivé práce.

Na dokončování prací se přijel podívat natáčecí štáb organizace EDUin, který během dvou dnů natočil o naší práci krátký dokument. Ten se po sestřihání objeví na webových stránkách společnosti, kde je již článek o naší práci i s projektovou nástěnkou. Lze se na ně dostat přes webové stránky školy www.skolaarcha.org, kde ve Školních projektech je i odkaz

na Extra třídu.

Při slavnostním otevření parčíku se nás sešlo na sto padesát, a slyšeli jsme jen chválu. Archa může být na své žáky právem hrdá.

Za školu Archa Jitka Hřebecká,
ředitelka

O SVĚHLAVÝCH VLČATECH A NEDVĚDATECH

Následující úryvky a plakát jsou vytrženy z kontextu doby či života a díla jejich původců. Přesto snad mohou napomoci k vytvoření úsměvného, trojrozměrného obrazu o autorech, dobách, které zdají se být pořád stejné, ale hlavně o jejich tématu – dětech. S dětmi, coby Božím darem, zdá se, kromě radosti, občas trochu ztráceli nervy také naši předkové. Mezi nimi i velikáni ducha.

• Jan Amos Komenský:

Hledím sobě mezi tím na ně dále a vidím, jak mnoho ubozí práce a kvaltování měli. Měli zajisté na větším díle páteře plodu (množství potomstva) okolo sebe, uzdami k sobě zpřipínaných, kteříž jim křičeli, vřeštěli, smradili, nešvařili, stonali a mřeli; ať mlčím, s jakými bolestmi, pláčem a nebezpečnostím vlastního života na svět jich dostávali. Odrostlo-li které, byla s ním dvoje práce: jedna, uzdou je

musel. Nadto bylo tu jako i v onom rynku mnoho zavazadel a ustrkadel (nastražených věcí), dříví, kamení, jam; zavadil-li jeden, potkl se (klopýtl), padl, ranil, druhý, od něho nemoha, s ním rovně osrkovati (bolesti sykat), plakati a bolesti nésti pomáhati musel: takže sem to poznal, že každý v stavu tomto místo jedné péče, starosti, nebezpečnosti, tolikernásobní péči, starost, nebezpečnosti má, s kolika spjatý chodí. I znelíbil se mi stav ten. (*Labyrint světa a ráj srdce*, 1623)

• Petr Chelčický:

Ale potom, jakž počne běhati a ruosti mezi těmi hříšníky starými a slepými, více bude podobné věřiti, že jest čertu z břicha vylezlo, než se z Ducha svatého urodilo. Nebo vlčatuom ani nedvěđatuom v zlosti nejsou přirovnány ani jiným stvořením v zlostech nezbedných, v křiku vzteklém, v šalenosti, místa sobě nemaje, drásaje se po stěnách, po dřívích, vyje, těkaje, úpěje, vždy žera, všeho se doplácě, což zechce. A když potáhne k pěti nebo deseti letóm nebo výše, ihned od hříšníkuov starých v pýchu a v život světský a v zlé příklady bude uvaleno a i v smilství... po koutech, po chlíviech, po stodolách, po lesích... i v sodomské hříchy uběhnú. Potom v tancích u frejích budú konati to, až se sstarají, a nezvědí nic, by to hříchové byli. (*Postila*, 1435)

• Otokar Březina:

Učitelství jest těžký robotný úřad vysilující duši, ochromující fantazii, pijící sílu z organismu. Děti přicházející do školy jsou zlé, svěhlavé, bludně vychovávané bytosti, rafinované, zlomyslné, zhýčkané, zbloudilé, instinktivně nepřátelské a ve velikém procentu úžasně neschopné. Vracím se po pěti hodinách vyučování fyzicky i duševně vysílen, disgustován, umrtven, zatemněn, tupý, mdlý a sešlý. Pouze noc jest vyhrazena mé duševní práci, a i tu nedostavuje se vždy dispozice, vstřebaná celodenním rozechvíváním nervového systému a stálým krvácením intelektuálním.

(*Dopis Anně Pammrové*, 1892)

VD

Kde je vůle, tam je i cesta

Všichni občas slyšíme o tom, že osvědčený a vědoucí pedagog své svěřence moudře motivuje. Dokáže v nich probouzet radost z ideálů, schopnost ideály hledat, pro ideály se snažit, vyvíjet úsilí, nacházet vlastní cestu, bytostný vztah k hodnotám. Některé děti ovlivní ve vztahu k biologii, medicíně nebo matematice či chemii, jiné v lásce k literatuře nebo umění. Ne vždy se vyučující dozvědí, kam až sahá jejich vliv. Mnohdy bývají příjemně překvapeni výsledky svých žáků a studentů až po letech.

Učitelka matematiky na základní škole mi vyprávěla, že po dlouhé době potkala v místní prodejně svého bývalého žáka, který nijak výrazný zájem během výuky neprojevoval. K jejímu překvapení začal vyprávět, jak hodně ho formovala a zásadně ovlivnila nadšením pro svůj mezi žactvem nepříliš populární obor. Až při náhodném setkání tak s radostí zjistila, že se stal úspěšným inženýrem.

Spisovatelka dr. Lydie Romanská, která také působila jako učitelka, jednou vyvěsila na nástěnce heslo: „Kde je vůle, tam je i cesta.“ Přemýšlivý „páták“ Petr byl tímto inspirativním souvětím osloven. „Mít vůli, to je pro život zásadní!“ opakoval si v duchu. Vůle je skutečně kostrou činů, stává se svorníkem charakteru, dostává věci do pohybu. Stefan Zweig napsal ve svém slavném životopisném románu přiléhavě o Balzacovi, že byl „chemikem vůle“. Petr se toužil stát lékařem. Pilně se učil, protože věděl, že medicína, jeho sen, je obtížně dostupná. Obstojí jen ti nejspolehlivější, nejvytrvalejší, kteří se nerozptylují ničím nepodstatným. Na medicínu se mu nakonec podařilo dostat. S čerstvým diplomem v kapse se vydal do Spojených států amerických, chtěl zde projít postgraduálním studiem. Nebylo to jednoduché, musel si na školné tvrdě vydělávat. Přesto se nevzdal a nakonec potřebné kvalifikace dosáhl. „Celý život se řídím mottem paní učitelky Romanské,“ vzpomínal generální ředitel evropské oční kliniky Lexum, MUDr. Petr Švrček, během svého setkání se spisovatelkou na jejich domovské půdě v Železné ulici v Praze. „Je živým důkazem toho, že nikdy není dost brzy na motivaci či ideu,“ šeptala mi s hrdoostí Lydie Romanská.

Olga Nytrová

Městská vyhláška ze Smiřic, r. 1916, www.smirice.eu, se svolením p. P. Andryše

při sobě zdržovati; druhá, ostrohou po sobě hnáti; an často ani uzdy, ani ostrohy netrpic, divného pachtování natropili až do unavení a do pláče rodičům. Pakli je po vůli pouštěli, aneb se jim zodtrhovali, i hanba i smrt rodičům odtud pocházela. Což já tu i tam znamená, napomínati sem některých počal, jak rodičů, tak dítek, onyno od oslovského dítek milování a jim folkování (povolování) vystřihaje; těchto k ctnostem nějakým napomínaje. Ale sem málo prospěl (měl úspěch), kromě že na mne škaředě vzhledáno, ústípkami házino, a někteří i zabíti mne hrozili. I blažil sem neplodné, některé tu vida; ale oni tesknili, a že bez potěšení jsou, sobě stýskali: takž sem vyrozuměl, že i mítí, i nemítí plodu v manželství bida jest. K tomu každý ten pár lidí teměř pro posloužení sobě a svým cizí při sobě a okolo sebe měl, jichž často víc než sebe a svých šetřiti (starat se o) a mezi tím dosti s nimi nepohodlí pocítiti

ANKETA

Děti představují budoucnost každé církve, národa i společnosti. Český zápas pravidelně oslovuje statečné husitské ženy s otázkou „Jak by mohla CČSH více oslovit děti a mládež?“ Uvádíme další odpovědi, které by mohly čtenáře seznámit s jejich zkušenostmi a poskytnout inspiraci.

• **RNDr. Ivana Macháčková, CSc., místopředsdkyně Ústřední rady CČSH**
S prací s dětmi nemám (vyjma svých vlastních) žádnou zkušenost, takže se můj příspěvek bude týkat jen mládeže. Měla jsem ve svém profesionálním životě (jako vědecká pracovnice AV ČR a externí přednášející na Přírodovědecké fakultě UK) to štěstí, že jsem po dlouhou dobu (cca 25 let) pracovala se studenty a doktorandy. A když jsem se rozhodla vědeckou práci opustit, začala jsem pracovat jako koordinátorka oboru „Teologie křesťanských tradic“ na ETF UK, tedy zase se studenty. Za celou tu dobu se mi osvědčila jedna zásada: brát tyto mladé lidi jako rovnocenné partnery; ptát se jich na jejich názor, naslouchat jim, diskutovat s nimi, dát jim dostatečný prostor a důvěru a v případě potřeby podat pomocnou ruku. Mladí lidé pak získají důvěru (i potřebnou zdravou

(s.72). Domnívám se, že i naše církev má dostatek iniciativních mladých lidí. S některými jsem se setkala při zakládání jejich vlastní organizace Via facti nebo při jiných příležitostech a jsem přesvědčena, že mají svou církev rádi a chtějí v ní a pro ni pracovat. Dejme jim k tomu dostatek prostoru i důvěry a oni sami pak budou oslovovat své vrstevníky.

• **ThDr. Lenka Selčanová, farářka v Roudnici n. L.**

Je to už 13 let, co jsem přišla jako nezkušená farářka přímo po škole do roudnické

farnosti. Přivítala mě zchátralá budova a čtyři dědové a babičky na boh o s l u ž b ě . Upřímně přiznám, že jsem ze začátku po nocích prolila mnoho slz a neustále si pokládala otázku, na kterou dnes od-

povídám. Byla jsem si vědoma toho, že do deseti let, pokud něco neudělám, bude sbor prázdný. Ze své zkušenosti mohu říci, že jsem u nás ve farnosti vyzkoušela mnoho způsobů. Biblické hodiny na školách, koncerty a přednášky ve sboru, volnočasové aktivity pro rodiny s dětmi apod. Musím říct, že nejde stanovit dobrý recept, který by byl úspěšný všude. Záleží na složení bratří a sester ve sboru i na samotném faráři. Musíme si také odpovědět na otázku, co je naším cílem při oslovení dětí a mládeže? Je to snad misie bez nároku na novou ovečku ve sboru, nebo naopak zaplnění prázdných lavic při bohoslužbě?

V prvním případě platí, že ať se rozhodnete jít do škol nebo uspořádat koncerty, je to jedno. Dopad je stejný. Šíříte povědomí o křesťanství ve společnosti. V druhém případě už to vyžaduje hodně síly, práce a odhodlání. Společnost je natolik sekularizovaná, že současná podoba bohoslužeb oslovuje mládež a děti jen výjimečně, včetně jejich rodičů. Bohoslužebný jazyk je pro ně nesrozumitelný. Když někdo náhodou zavítá do sboru, hraje velkou roli i zanedbaný stav prostoru, případně zanedbaný farář a polo-prázdné lavice. Takový člověk se pak ptá: „Co tu vůbec dělám?“ Ne každý má také obdarování porozumět si s dětmi. Když se

staneme dospělými, velmi rychle zapomenáme na to, jaké to je být dítětem. To pak nám svět dětí (a mládeže zvláště) přijde neuvěřitelně vzdálený. Abychom získali schopnost porozumění si s dětmi, musíme si sami vzpomenout, jací jsme byli my jako děti. Co jsme cítili, co jsme prožívali, jaké jsme měli potřeby a přání. Ať se svět kolem nás mění, jak chce, děti a dospívající mají přání a potřeby stále stejné. Chtějí se bavit, chtějí se radovat, chtějí patřit do nějaké party, chtějí, aby jim někdo naslouchal a rozuměl jim. U nás se osvědčily dvě věci: Vybudovali jsme na faře Otevřený klub (www.centrum-hlaska.cz), kde s dětmi tráví volný čas různí dobrovolníci. Druhá věc, kterou tu praktikujeme už čtyři roky, jsou sborové programy pro rodiny s dětmi, jež se konají ve sboru jednou měsíčně a jsou otevřené komukoliv. Samozřejmě, že se nám osvědčilo na takové programy zvat rodiny osobně. Vyžaduje to více práce, ale díky tomu se nám náš sbor za poslední čtyři roky rozrostl o deset členů. A to už je vidět. S pomocí pražské diecéze nyní připravujeme webové stránky, které plánujeme od září spustit. Pevně věříme, že budeme moci inspirovat i ostatní. Známe v církvi hodně pesimistů, kteří často hledají důvody, proč to nejde, a z půlky naplněná sklenice se jim zdá poloprázdná. Dá to velkou práci takové lidi přesvědčit o opaku a někdy v jejich očích vypadáme spíš jako blázni. My, co jsme od narození optimisté, hledáme důvody, jak to udělat, aby to šlo, a hlavně ta naše sklenice je už, díky Bohu, z půlky plná.

• **Mgr. Kristýna Mlýnková, Naukový odbor a duchovní péče ÚÚR**

Ze zkušenosti (i sama na sobě) vím, že všichni lidé, nejen mladí, reagují na osobní pozvání a jdou za zajímavými osobnostmi. Potřebují cítit uznání, být s p e k t o v á n i a bráni jako rovnocenní partneri v diskusi. Potřebují vidět, že daná věc má smysl a jsou velmi kritičtí, když se slova neslučují s činy. To jsou veliké, avšak nikoli neuskutečnitelné výzvy pro naši církev. Takže pokud chceme lépe oslovovat mladou gene-

tini, G. Sporchill: Hovory v Jeruzalémě, Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 2013). Velká část této knihy, kterou mohu vřele doporučit všem, ale zejména těm, kdo se věnují mládeži, se zabývá právě tímto tématem. A to, co pan kardinál zdůrazňuje, je právě dát mladým lidem prostor, podporovat jejich tvořivost, naslouchat jim, diskutovat s nimi, učinit si z nich spolupracovníky. Říká: „Otevřít se mládeži můžeme jen tak, že sami budeme u mladých začínat. Oč se zajímají? Kde žijí? Jak prožívají své vztahy? Co kritizují a jakou po nás vyžadují angažovanost?“

raci, musíme se nejprve zamyslet sami nad sebou, nad smyslem a skutečným cílem svého snažení, nad opravdovostí vlastních slov, a hlavně nad mírou své lásky (či nelásky), kterou vůči okolnímu světu vyznačujeme.

Prvním předpokladem je tedy naše vnitřní nastavení. Druhým, neméně důležitým, je profesionalita, se kterou oslovujeme mladou generaci. Dnešní děti a mladí lidé jsou na-

pravo jiní než děti před 20 lety. Svět je rychlejší, nabízí mnohem více možností, svádí daleko větším množstvím lákadel, nekončně mnoho informací umožňuje hlubší reflexi a logicky i následnou kritiku... Pokud chceme svou práci s dětmi a mládeží dělat dobře, musíme se nejdříve ptát na jejich potřeby a zájmy. Nemůžeme vymýšlet programy, které připadají zajímavé nám, nemůžeme používat formy, které oslovovaly

nás, protože to na ně už platit nemusí. Proto je třeba jim naslouchat, ptát se, ale zároveň se i vzdělat, a to nejen v teologii, ale také v psychologii, sociologii, informatice..., abychom to, o čem víme, že je v životě nejdůležitější, dokázali tlumočit jazykem pochopitelným pro mladou generaci, a nasýtli tak duchovní hlad a touhu po transcendenci, kterou dnešní mladí lidé mají stejnou jako mládež před 100 či 1000 lety.

Obrázky ze starých Vršovic

V. Vydra a J. Boušková v pásmu inscenačního čtení představí Vršovice očima starých kronik a dobových záznamů v pražském vršovickém divadle Mana 15. září od 19 h. Scénář David Frýdl, režie Elena Strupková, hudba Miloš Orson Štědroň. Pro členy CČSH zvýhodněné vstupné po předložení dokladu o zaplacení církevního příspěvku za rok 2014. **red**

O vršovickém sboru

Středa 17. září, od 10 do 18 hodin – European Heritage Days (Dny evropského kulturního dědictví), komentované prohlídky Husova sboru a Vršovického divadla Mana. Stavba Husova sboru je zvláštním příkladem českého konstruktivismu s funkcionalistickými prvky. Je výjimečná mohutnou čtyřbokou 26 metrů vysokou věží, zakončenou stylizovaným čtverhranným kalichem a křížem. Architektem budovy je Karel Truksa. Jejím unikátem byl návrh divadelního sálu jako přímé součásti sakrální stavby, který byl zbudován pro 295 sedících diváků. Prohlídky areálu Husova sboru začínají v 10 h, ve 13 h, v 15 a v 17 h. **red**

Slavnostní bohoslužba v Humpolci

Zveme vás v sobotu 20. září do Humpolce, kde slavnostní bohoslužbou, hudbou a dalšími příspěvky znovu po letech zahájíme provoz v opravené, historicky cenné a nádherné hlavní lodi našeho sboru - synagogy. **František Tichý**

Trocnovské slavnosti

Trocnovské slavnosti k 590. výročí úmrtí Jana Žižky proběhnou 20. září od 10–20 hodin v Trocnově, v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova. Bohoslužbu povede pražský biskup br. doc. ThDr. David Tonzar a plzeňský biskup br. Mgr. Filip Štojd. Začátek v 10.30 hodin. Informace o dalším programu najdete na webu ústředí církve v sekci „Pozvánky“. **red**

Koncerty u sv. Mikuláše

- 15. 9. - 20 hodin
Od baroka k jazzu
Bach, Dvořák, Liszt, Gershwin
Prague Brass Ensemble & A. Bárta - varhany
- 16. 9. - 17 hodin
Bach, Händel,
Dvořák, Mendelssohn-Bartholdy
J. Kalfus - varhany, Y. Škvárová - mezzosoprán
- 17. 9. - 17 hodin
Telemann, Bach, Marais, Händel
J. Popelka - varhany, M. Lopuchovský - flétna
- 18. 9. - 17 hodin
Mozart, Beethoven,
Mendelssohn-Bartholdy, Vivaldi
Prague Mozart Trio
- 19. 9. - 17 hodin
Bach, Schubert, Dvořák, Verdi
J. Kšica - varhany, T. Jindra - bas
- 19. 9. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi Orchestra Praga
- 20. 9. - 17 hodin
Vivaldi, Händel, Albinoni, Pachelbel
B. Rabas - varhany, M. Kejmar - trubka a křídlovka
- 20. 9. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi Orchestra Praga
- 21. 9. - 17 hodin
Caccini, Bach, Vivaldi, Mozart
Z. Němečková - varhany, V. Likérová - soprán
- 21. 9. - 20 hodin
Vivaldi, Schubert,
Dvořák, Gershwin
Consortium Pragense Orchestra

Týdeník Církve československé husitské. *Vydává:* Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, *Redaktoři:* PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, *grafik*

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková, *Tel. redakce:* 220 398 107; *e-mail:* cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna. *Distribuce a reklamace:* A.L.L. production s. r. o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9, tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz

Muzeum Učitele národů zve k návštěvě

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (NPMK) datuje svůj vznik do roku 1892, kdy probíhaly oslavy 300. výročí narození J. A. Komenského a zároveň docházelo k naplňování snah českých učitelů o uchování a dokumentování historických tradic českého školství a pedagogiky. NPMK v průběhu své existence prošlo nejrůznějšími obdobími. Od roku 1919 bylo jednou z částí Pedagogického ústavu Komenského, a to až do zániku tohoto ústavu v r. 1925. Nositelem tradice muzea se tak až do 50. let 20. století stala Stálá výstava školská (expoze didaktických pomůcek), jejíž sbírky přešly v roce 1956 do znovuzřízeného Pedagogického muzea. Právní subjektivitu Pedagogického muzea získalo v r. 1991, kdy se stalo státním resortním muzeem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Dalším významným rokem jeho novodobé historie byl rok 2011, kdy se k muzeu navrátila specializovaná Pedagogická knihovna J. A. Komenského (do té doby součást Ústavu pro informace ve vzdělávání).

Veřejnosti muzeum se sídlem nabízí stálou expozici „Odkaz J. A. Komenského. Tradice a výzvy české vzdělanosti Evropě“. Tato expozice shrnuje 1000 let dějin českého školství, učitelstva a vzdělanosti od středověku až po současnost včetně nadčasového odkazu J. A. Komenského. Prezentovány jsou unikátní školní pomůcky, učebnice, staré tisky, mapy aj. Součástí expozice jsou školní kabinet, písářský koutek, interaktivní program o životě, díle a odkazu Komenského, elektronicky zpřístupněný fond školních vysvědčení, promítání dokumentů aj.

Stálou expozici doplňují expozice krátkodobé, zaměřené na určitý aspekt školství, vzdělávání či na odkaz Komenského. V poslední době se tak v muzeu návštěvníci mohli seznámit např. s historií vysvědčení nebo s ilustracemi inspirovanými Komenského Labyrintem světa a rájem srdce. V současné době NPMK prezentuje výstavu „Hurá do školy“, která je pro veřejnost otevřena do 2. listopadu 2014. Výstava je určena pro budoucí, současné i bývalé prvňáčky. Malí návštěvníci si mohou vyzkoušet, jak to chodí ve „velké škole“, dospělí návštěvníci mohou nostalgicky zavzpomínat na své slabikáře, písanky a další školní fenomény. Na výstavě je představen výběr z rozsáhlé sbírky slabikářů a školních obrazů s námětem abecedy, která je poprvé ve větší míře prezentována veřejnosti. Pro malé návštěvníky je připravena řada interaktivních prvků a doprovodných programů.

Muzeum své výstavy zájemcům (hlavně školám a muzeím) též zapůjčuje. Velký zájem je zejména o výstavy věnované J. A. Komenskému a Přemyslu Pittrovi. Muzeum spravuje unikátní archiv Přemysla Pittra a Olgy Fierzové. NPMK připravilo pro své virtuální návštěvníky dokonalou lahůdku, a to webové stránky pitter.npmk.cz. Nové webové stránky také představují pro pedagogy možnost obohacení učebních materiálů ve společenskovedních oborech. Významně též přispějí k prezentaci kladných morálních společenských vzorů především mezi mládeží.

V prosinci 2014 bude zahájena výstava pod názvem „Školní budovy od tereziánských reforem po socialistickou školu“. Výstava přiblíží architektonický vývoj školních budov od tereziánských reforem, kdy byly školy většinou umísťovány v nevhovujících budovách (přestavby chalup, hostinců), přes okázalý reprezentační styl, vzkvétající v posledních desetiletích monarchie, a střízlivý funkční a funkcionalistický styl 20. a 30. let 20. století, až po školy „sídlíšní“ ze 70. a 80. let 20. století. Pozornost bude věnována jak

exteriéru budov, tak i proměnám v interiérech, a to nejen v učebnách, ale i proměnám ve vzhledu chodeb, šaten, tělocvičen apod. Na výstavě budou prezentovány unikátní předměty ze sbírky NPMK. Muzeum nezapomíná ani na doprovodné akce pro školy či pro rodiče s dětmi a má pro ně připraveny např. tyto programy:

„Pojď sem, dítě!“ (vzdělávací pořad o J. A. Komenském), „Za tajemstvím písma a papíru“ (výtvarná dílna), „Evropský humanista Přemysl Pitter“ (vzdělávací pořad k dějinám 20. století), „Malý písář“ (výtvarná dílna). NPMK se každoročně účastní „Muzejní noci“. V letošním roce se do této akce poprvé zapojila i Pedagogická knihovna J. A. Komenského v Mikulandské ulici (oddělení NPMK), jejímž hlavním úkolem je přispívat ke studiu pedagogiky a školství. NPMK se věnuje i vydávání odborných publikací z historie školství a kmenologie. V tomto roce NPMK vydalo publikaci „Jan Amos Komenský v nás“, jehož editorkou je ředitelka muzea PhDr. Markéta Pánková a která je doprovázena kolážemi Miroslava Huptycha. Publikace obsahuje studii o životě a díle Komenského, citáty Komenského týkající se vzdělávání a života společnosti, rodokmen Komenského a je doplněna bohatou obrazovou přílohou. Velice oblíbenými publikacemi jsou publikace z edice „Vzácné školní obrazy“, které čtenářům představují tematický výběr toho nejlepšího z rozsáhlého fondu školních obrazů. V letošním roce se chystá již čtvrtý díl. Systematickému mapování dějin školství se věnuje další edice „Historia

Jan Znoj: J. A. Komenský

ského a je doplněna bohatou obrazovou přílohou. Velice oblíbenými publikacemi jsou publikace z edice „Vzácné školní obrazy“, které čtenářům představují tematický výběr toho nejlepšího z rozsáhlého fondu školních obrazů. V letošním roce se chystá již čtvrtý díl. Systematickému mapování dějin školství se věnuje další edice „Historia

scholastica“. O spletených cestách existence muzea pojednává publikace „Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (1892-2012). Nástin historie“, vydaná v roce 2012 ke 120. výročí založení muzea. Zvědavý návštěvník si vše o muzeu může najít na internetových stránkách npmk.cz.

Ale úplně nejlepší je přijít a přesvědčit se osobně!
Muzeum najdete v Praze na Malé Straně, ve Valdštejské 20, blízko Senátu PS ČR.

Marie Chrobáková, Svatava Cigánková
Foto: Petr Šolar